

OBSERVAȚII ORNITOLOGICE ÎN MUNTII VRANCEI

Julian Mazilu

Munții Vrancei cu o lungime totală de 79 km (pe direcția N-S) și o lățime variind între 20-35km (E-V) reprezintă partea nord-estică a Carpaților Curburii. Cea mai mare parte din suprafața totală (de 1666 km²) aparține județului Vrancea.

Trăsăturile geografice ale Munților Vrancei sunt direct dependente de prezența depozitelor de fliș în substrat geologic, fapt ce se concretizează în altitudini mijlocii de 1500 m (altitudinea maximă Vf. Lăcăuți cu 1777 m) și fragmentarea accentuată a reliefului, generată și de un regim pregnant de torențialitate.

Date fiind altitudinea și condițiile climatice, vegetația Munților Vrancei este cea de pădure, suprafața ei fiind discontinuă mai ales datorită defrișărilor masive din perioada interbelică, defrișări compensate în mare parte prin acțiuni de refacere a fondului forestier din ultimii 40 de ani, și de pajiști montane secundare.

În cadrul formațiunii silvestre se deosebesc două etaje:

- unul inferior cu arborete de amestec care ocupă jumătatea răsăriteană a Munților Vrancei cu altitudini de sub 1500 m și preferă versanții cu expoziție sudică,
- unul superior cu conifere care urcă până în vecinătatea celor mai înalte vârfuri, acoperind cu predilecție jumătatea apuseană a zonei montane precum și versanții cu expoziție nordică.

Pajiștile montane sunt dispersate. În majoritate sunt consecința substituirii pe cale antropică, ceea ce face să apară numeroase ochiuri de pajiști secundare în arealul pădurilor. Pajiști naturale spontane apar pe suprafețe reduse, caracterizând vârfurile cele mai înalte: Lăcăuți, Pietrosu.

Cercetări ornitologice în zonă au mai fost făcute de Dan Munteanu 1969, Mihai Mihalciuc 1973, Ladislau Kalaber 1975, M. Mihalciuc I. Tâlpeanu I. Cătuneanu 1976, Ion Iordache în 1982, dar cu toate acestea Vrancea nu este o zonă pe deplin cunoscută din punct de vedere avifaunistic.

Principala metodă de cercetare folosită a fost metoda traseului, a capturării și inelării.

Observațiile au fost făcute pe următoarele trasee, în perioadele menționate:

1. Cheile Nărujei - Lacu Negru 05 - 06.04.1999
2. Herăstrău 06.04.1999
3. Botu Misinei - Cascada Mișina 06.04.1999
4. Lepșa 28 - 29.04.1999
5. Gălăciuc 28 - 29.04.1999
6. Cheile Tișitei 29.04.1999, 20.07.2000
7. Focu Viu 31.07.2000
8. Valea Milcovului-Munteoru 05 - 10.06.2000
9. Valea Zăbalei -Nereju 05 - 10.06.2000
10. Pârâul Țiganului-Zburătura - Tișita Mare 17 - 18.07.2000
11. Pârâul Cristianului-Guruiata-Chei Tișita 19.07.2000
12. Fenologie
13. Tip de avifauna

Specia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1. <i>Anas platyrhynchos</i>									2			MP	tv
2. <i>Aquila sp.</i>						x							
3. <i>Buteo buteo</i>	X	X		X		X		X	X	X	X	MP	III
4. <i>Pernis apivorus</i>						X				X		OV	III
5. <i>Accipiter gentilis</i>								X	X			S	III
6. <i>Falco subbuteo</i>								X				OV	III
7. <i>Bonasa bonasia</i>								X				S	II
8. <i>Charadrius dubius</i>									X			OV	tv
9. <i>Actitis hypoleucos</i>									X			OV	II
10. <i>Columba palumbus</i>								X				OV	III
11. <i>Streptopelia turtur</i>								X	X	X		OV	III
12. <i>Streptopelia decaocto</i>				X								S	III
13. <i>Cuculus canorus</i>		X			X	X		X				OV	+
14. <i>Asio flammeus</i>									X			MP	+
15. <i>Asio otus</i>									X			S	III
16. <i>Apus apus</i>												OV	III
17. <i>Alcedo atthis</i>		X										MP	III
18. <i>Upupa epops</i>				X								OV	III
19. <i>Picus viridis</i>								X	X			S	III
20. <i>Picus canus</i>	X											S	III
21. <i>Dendrocopos major</i>								X	X			S	III
22. <i>Dendrocopos syriacus</i>									X			S	III
23. <i>Dendrocopos medius</i>								X	X			S	III
24. <i>Dendrocopos leucotos</i>										X		S	III
25. <i>Jynx torquilla</i>									X			OV	III
26. <i>Lullula arborea</i>								X	X			OV	III
27. <i>Hirundo rustica</i>								X	X	X		OV	+
28. <i>Deficienta urbana</i>									X	X		OV	III

29. <i>Anthus trivialis</i>								X	X			OV	III
30. <i>Motacilla cinerea</i>	X	X	X			X		X		X	X	OV, RI	III
31. <i>Motacilla alba</i>	X	X	X	X		X		X	X	X	X	OV	+
32. <i>Lanius collurio</i>								X	X	X		OV	III
33. <i>Oriolus oriolus</i>								X				OV	III
34. <i>Sturnus vulgaris</i>				X				X	X			MP	III
35. <i>Garrulus glandarius</i>		X		X		X		X	X			S	III
36. <i>Nucifraga caryocatactes</i>								X			X	S	II
37. <i>Corvus corax</i>	X	X	X	X				X	X			S	+
38. <i>Cinclus cinclus</i>						X				X	X	S	II
39. <i>Troglodytes troglodytes</i>						X		X		X	X	OV	III
40. <i>Prunella modularis</i>		X				X		X				OV	II
41. <i>Sylvia atricapilla</i>								X	X		X	OV	III
42. <i>Sylvia communis</i>								X	X			OV	III
43. <i>Sylvia curruca</i>								X				OV	III
44. <i>Philloscopus . trochilus</i>					X							P, OV	II
45. <i>Philloscopus collybita</i>		X	X					X	X		X	OV	III
46. <i>Regulus regulus</i>								X				MP, OI	II
47. <i>Regulus ignicapillus</i>								X	X			MP	II
48. <i>Ficedula hypoleuca</i>					X							OV	II, III
49. <i>Ficedula albicollis</i>								X				OV	III
50. <i>Ficedula parva</i>								X				OV	III
51. <i>Oenanthe oenanthe</i>								X				OV	+
52. <i>Phoenicurus phoenicurus</i>								X				OV	III
53. <i>Phoenicurus ochruros</i>	X				X		X	X	X			OV	III
54. <i>Erithacus rubecula</i>		X	X		X	X		X	X	X	X	OV	III
55. <i>Turdus torquatus</i>	X											OV	I
56. <i>Turdus merula</i>								X	X			MP	III
57. <i>Turdus philomelos</i>			X					X	X	X		OV	III
58. <i>Turdus viscivorus</i>	X				X			X	X			MP	III
59. <i>Parus palustris</i>								X	X			S	III
60. <i>Parus montanus</i>					X			X		X	X	S	II
61. <i>Parus caeruleus</i>								X				S	III
62. <i>Parus ater</i>		X	X				X	X		X		S	II
63. <i>Parus major</i>	X			X	X	X		X	X			S	I
64. <i>Aegithalos caudatus</i>		X						X				S	III
65. <i>Sitta europaea</i>					X	X		X	X	X		S	III
66. <i>Certhia familiaris</i>								X				S	III
67. <i>Passer domesticus</i>			X					X				S	III
68. <i>Passer montanus</i>								X				S	III
69. <i>Fringilla coelebs</i>	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	MP	III
70. <i>Coccothraustes coccothraustes</i>								X	X			S	III
71. <i>Serinus serinus</i>							X		X			OV	III
72. <i>Carduelis chloris</i>								X	X			S	III
73. <i>Carduelis carduelis</i>				X			X		X			S, OI	III
74. <i>Emberiza cia</i>								X				S	III
75. <i>Emberiza citrinella</i>								X				S	III

66. <i>Certhia familiaris</i>									X			S	III
67. <i>Passer domesticus</i>			X						X			S	III
68. <i>Passer montanus</i>									X			S	III
69. <i>Fringilla coelebs</i>	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	MP	III
70. <i>Coccothraustes coccothraustes</i>								X	X			S	III
71. <i>Serinus serinus</i>							X		X			OV	III
72. <i>Carduelis chloris</i>								X	X			S	III
73. <i>Carduelis carduelis</i>				X			X		X			S, OI	III
74. <i>Emberiza cia</i>									X			S	III
75. <i>Emberiza citrinella</i>									X			S	III

I

OV - oaspeți de vară

OI - oaspeți de iarnă

S - sedentar

MP - migrator parțial

P - pasaj

II

tl - specii tipice pentru avifauna pajiștilor montane înalte

tll - specii tipice pentru avifauna pădurilor montane

tlll - specii tipice pentru avifauna pădurilor de foioase

tv - specii tipice pentru avifauna acvatică

+ - specii accesorii

Rezultate și discuții

Făcând o comparație între avifauna Munților Vrancei și a altor zone de pe cuprinsul Carpaților Orientali, nu putem afla decât deosebiri de mică importanță generate de latitudinea ținutului amintit.

Au fost observate 75 de specii aparținând la 11 ordine și 31 familii. Din totalul speciilor observate, 35 sunt oaspeți de vară - 46, 66%, 29 sunt sedentare - 38, 66%, 10 sunt migratori parțial - 13, 33%, 1 - specie de pasaj - 1, 33%

Întrucât studiul nu a cuprins observații din sezonul hibernal, componenta avifaunei din această perioadă nu este suficient cunoscută, lipsind date asupra oaspeților de iarnă.

În ceea ce privește apartenența la o anumită avifaună am găsit o specie tipică pentru avifauna pajiștilor montane înalte - *Turdus torquatus*, 10 specii tipice pentru avifauna pădurilor montane, 52 specii tipice pentru avifauna pădurilor de foioase, 2 specii tipice pentru avifauna acvatică.

Speciile întâlnite cu frecvență mai mare în majoritatea zonelor sunt: *Buteo buteo*, *Cuculus canorus*, *Motacilla cinerea*, *Motacilla alba*, *Garulus glandarius*, *Corvus corax*, *Phoenicurus ochruros*, *Erithacus rubecula*, *Parus montanus*, *Parus ater*, *Parus major*, *Fringilla coelebs*.

Răpitoarele de zi, altădată bine reprezentate în această zonă, dovadă fiind numeroasele exemplare deținute de colecția Muzeului Vrancei, capturate în zona

amintită, s-au diminuat numeric sau au dispărut. Astăzi se poate observa mai mult Buteo buteo, precum, și apariții sporadice ale altor răpitoare: Pernis apivorus, Aquilla sp, Accipiter gentiles, Falco subbuteo. Nu am observat nici un exemplar de Falco tinnunculus, specie cu efective considerabile în alte zone.

De remarcat este și prezența lui Alcedo atthis pe Cheile Nărujei la o altitudine de peste 900 m. O prezență bună se constată la ciocănitori, în schimb specia Dryocopos martius nu a fost observată, iar Dendrocopos leucotos un singur exemplar la Pârâul Țiganului.

Păsările specifice pâraielor de munte Motacilla cinerea și Cinclus cinclus au fost găsite ca frecvente și în număr relativ mare (de-a lungul albiei Tișitei Mari am întâlnit 14 exemplare de Cinclus cinclus).

În zona Cantonului silvic Pârâul Țiganului există o colonie de Delichon urbica cu peste 150 de exemplare și aproximativ 25 cuiburi, multe cu pontă a doua (18.07.2000), o parte din cuiburi fiind ocupate de Phoenicurus ochruros.

Bibliografie

1. Munteanu D., 1969, Privire de ansamblu asupra avifaunei din munții și depresiunea Vrancei – Lucrările Stațiunii de Cercetări Biologice, Geologice și Geografice STEJARUL I I, p. 201 - 209
2. Mihalciuc M., 1973, Cosiderations sur l'avifaune du basin superieur et moyen de la riviere Putna-Extrait de Travoux du Museum d'Histoire Naturelle Grigore Antipa, vol. XIII 1973
3. Kalaber L., Burggrave G., Trio R.: Observații ornitologice în Munții Lăcăuți – Studii și comunicări Bacău 1975
4. Mihalciuc M., Talpeanu M., Catuneanu M., 1973, Contributions a la connaissance de la faune de departament Vrancea – Extrait des Travaux du Museum d'Histoire Naturelle Grigore Antipa vol. XVII 1976 Bucharest
5. Ion I., 1982, Cercetări asupra avifaunei din bazinul superior și mijlociu al râului Râmnicu Sărat – Studii și comunicări Reghin 1982
6. Mihalciuc M., 1987, Cercetari ornitologice în zona Lepșa Zboina – Vrancea. Studii și comunicări, V – VII, 1982 – 1984, Focșani 1987.